

Amsterdam, 28 augustus 2015

Geachte mevrouw Habets,

Op 4 augustus j.l. ontving het Jeugdplatform Amsterdam het verzoek om voor 1 september inhoudelijk te reageren op de Bestuurlijke Transformatieagenda Zorg voor de Jeugd. Onze reactie is gebaseerd op de resultaten van verschillende werkgroepen, panels en gesprekken met jongeren en ouders die in het afgelopen jaar zijn gevoerd door het Jeugdplatform. Een grote groep jongeren en ouders heeft in het afgelopen jaar bij ons aangegeven wat voor hen van belang is in het nieuwe stelsel.

Een algemene opmerking vooraf: De bestuurlijke Transformatieagenda moet gelezen worden als een kompas. Met een aantal aanvullingen vanuit cliëntperspectief (zie onderstaande tekst) wordt het kompas en daarmee de doelen voor de gemeente Amsterdam vollediger. Echter, het gaat ons om de uitwerking ervan in de praktijk. Inmiddels zijn we halverwege 2015 en zien en ervaren de ouders en jongeren die betrokken zijn bij het Jeugdplatform Amsterdam dat de transformatie op verschillende punten (nog) niet het gewenste effect heeft. Tijdige bijsturing is nu belangrijk, en daar wil het Jeugdplatform graag een bijdrage aan leveren.

Experimenteren

Op pagina 2 staat de volgende zin: "Nieuw gedrag en handelen aanleren vraagt om inzicht en ervaring in wat werkt en wat niet door te experimenteren." De term 'experimenteren' roept veel weerstand op bij ons. Het klopt dat er andere en beter passende werkwijzen nodig zijn, het gaat immers om maatwerk. Maar wel om maatwerk door professionals die weten wat ze doen, en welke effecten ze kunnen verwachten. Wij vragen de gemeente met klem om niet te experimenteren met de meest kwetsbare kinderen van onze samenleving. Bij het Jeugdplatform komen regelmatig signalen binnen over professionals in Amsterdam die te weinig afweten van kinderen met behoefte aan specialistische psychiatrische zorg, en dat deze kinderen niet snel genoeg de juiste zorg krijgen. Het is onacceptabel en gevaarlijk als er met deze doelgroep geëxperimenteerd wordt. Er moet een duidelijke zorgstructuur zijn, maar dan wel een zorgstructuur die meer ruimte biedt voor maatwerk dan voorheen.

Er zijn vier transformatiedoelen opgenomen in de bestuurlijke transformatieagenda, te weten:

1. Eigen verantwoordelijkheid en eigen kracht

Er wordt gestreefd naar het versterken van eigen verantwoordelijkheid, regie en eigen kracht. Onmisbaar in dit kader (maar niet opgenomen in de bestuurlijke transformatieagenda) zijn de volgende manieren waarmee ouders en jongeren echt de regie kunnen nemen in het hulpverleningsproces, juist op die momenten waarop zij het niet eens zijn: onafhankelijke cliëntondersteuning en laagdrempelige, onafhankelijke en makkelijk vindbare klachtenprocedures en meldpunten. Het Jeugdplatform spreekt regelmatig ouders en jongeren die niet tevreden zijn over

het OKT, maar met deze ontevredenheid in hun ogen nergens terecht kunnen, en geen mogelijkheid zien om de regie in eigen handen te nemen. Het verdient aanbeveling om hierover een alinea op te nemen in de bestuurlijke transformatieagenda.

2. Kleine problemen blijven klein

Het is goed om veel in te zetten op preventie, daarmee kunnen zeker problemen voorkomen worden. Maar er is in de bestuurlijke Transformatieagenda weinig aandacht voor kinderen met (aangeboren) psychiatrische stoornissen, kinderen die kampen met een psychische ziekte en kinderen met (niet) aangeboren lichamelijke aandoeningen. In dit kader gaat het credo 'Kleine problemen blijven klein' niet op. Welke visie heeft de gemeente Amsterdam op deze kwetsbare groep zieke kinderen? Kan hier iets over opgenomen worden in de Transformatieagenda?

Op pagina 5 is de volgende zin niet afgemaakt: "Met het speciaal onderwijs zijn aparte afspraken gemaakt over de aansluiting van hun zorgstructuur bij de...". Graag zien wij dat deze zin afgemaakt wordt. Het speciaal onderwijs is een plek waar kinderen met een intensieve en complexe zorgbehoefte geconcentreerd zijn, juist in hun geval is het van groot belang dat de structuren om deze kinderen heen duidelijk, juist en goed werkzaam zijn.

3. Snel effectieve hulp dichtbij

De OKA heeft een heel belangrijke coördinerende rol, en moet het geheel aan voorzieningen en mogelijkheden kunnen overzien, wil het nieuwe Amsterdamse stelsel slagen. Het Jeugdplatform heeft meerdere signalen binnengekregen over OKA's die te weinig kennis hebben om deze rol goed uit te kunnen voeren. Het gevolg is dat gezinnen niet tijdig de zorg krijgen die ze nodig hebben. Deskundigheidsbevordering van OKA's is een belangrijk onderdeel, dat we niet teruglezen in de bestuurlijke Transformatieagenda. De samenwerking tussen generalist en specialist is in dit geval niet voldoende. Het gaat ook om basale kennis van de Jeugdwet en van alle mogelijkheden voor zorg (bijvoorbeeld ook van PGB's) en om het systemisch leren werken (vanuit het gezin en wat een gezin nodig heeft om te kunnen functioneren). Graag zien we dat de deskundigheidsbevordering van OKA's, onder andere op de genoemde punten, een plek krijgt in de Transformatieagenda.

Met betrekking tot de onderwijs-zorgarrangementen willen we opmerken dat het niet altijd wenselijk is dat er een link is tussen onderwijs en zorg, en dat jeugdhulp binnen de school wordt ingezet. Voor veel ouders kan het juist een drempel zijn als de zorg binnen de school plaatsvindt. In de transformatieagenda staat dat de gemeente de intentie heeft om jeugdhulp zoveel mogelijk binnen de school in te zetten. Wij raden aan om per cliënt te bekijken hoe de hulp het beste ingestoken kan worden en zoveel mogelijk in overleg met de ouders en kinderen. De gemeente moet de intentie hebben om jeugdhulp op passende wijze in te zetten en dat kan het inzetten van jeugdhulp binnen de school zijn, maar het moet ook anders kunnen.

Het terugdringen van de wachtlijsten op papier mag geen doel op zich zijn. Als instellingen verwijzen naar een andere instelling met vergelijkbare hulp (uit de praktijk weten wij dat dit ook bijvoorbeeld in Amersfoort kan zijn) en ouders nemen dit aanbod niet aan (omdat de reistijd niet haalbaar is, of omdat ze kiezen voor continuïteit van zorg) is er geen sprake meer van een wachtlijst. Maar er is nog steeds een gezin aan het wachten op de juiste en passende hulp. Deze gang van zaken druist in tegen het transformatieprincipe waarin ouders/ gezinnen zelf de regie voeren over de zorg. Het is goed om mensen er op te wijzen dat ze ergens terecht kunnen, maar voorkomen moet worden dat vergelijkbare zorg een te breed begrip wordt en mensen het gevoel krijgen geen regie meer te hebben.

Over de overige onderwerpen op de Transformatieagenda hebben cliënten geen opmerkingen die daarbij aansluiten. Voor ouders en jongeren is juist de uitwerking hiervan belangrijk en daar willen ze over meepraten. We zijn blij dat we met naam genoemd worden in het document. Daarom vragen wij de gemeente met klem om het Jeugdplatform te betrekken en te bevragen waar mogelijk. We zien uit naar een reactie op onze input en naar een uitnodiging voor een inhoudelijk gesprek over de uitwerkingen van het Amsterdamse beleid.

Hoogachtend,

De Adviesgroep van het Jeugdplatform Amsterdam

